



## Comisia economie, buget și finanțe

### RAPORT

#### asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.403 din 16.12.2021), lectura II

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, inițiativă legislativă a unui grup de deputați, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege este sporirea nivelului de protecție pentru consumatorii care contractează împrumuturi, contribuind astfel la sporirea siguranței sectorului financiar și a încrederii consumatorilor în sector.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare din 17 martie 2022.

Pentru lectura a doua au fost examinate avizele Comisiilor permanente ale Parlamentului, avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, raportul de expertiză anticorupție și amendamentele deputaților. Rezultatul examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor înaintate la proiectul de lege nominalizat este reflectat în tabelul de sinteză, parte integrantă a prezentului raport.

Proiectul de lege redactat se anexează la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia economie, buget și finanțe, propune examinarea și adoptarea proiectului de lege în lectura a doua în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

**Dumitru ALAIBA**  
Președintele Comisiei

**LEGE****pentru modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art. I.** – Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007 (Monitorul Oficial, 2007, nr. 112–116, art. 506) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) respectarea cerințelor de creditare responsabilă.”

2. Articolul 8:

alineatul (2) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională.”

articolul se completează cu alineatele (3<sup>1</sup>)–(3<sup>3</sup>) cu următorul cuprins:

„(3<sup>1</sup>) Anterior încheierii unui contract de împrumut, asociația de economii și împrumut evaluează bonitatea membrului debitor persoană fizică în conformitate cu normele de prudență financiară aprobate de autoritatea de supraveghere.

(3<sup>2</sup>) La evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică, asociația de economii și împrumut evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de împrumut pe care ar putea să și-o onoreze împreună cu obligațiile de împrumut deja asumate.

(3<sup>3</sup>) Evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică are drept scop:

a) prevenirea oricăror întârzieri în efectuarea plăților, a nerambursării împrumutului sau a întârzierilor în exercitarea dreptului de gaj;

b) neadmiterea în procesul de creditare a depășirii nivelului maxim admis al gradului de îndatorare a membrilor asociației, respectându-se cerințele prevăzute de autoritatea de supraveghere;

c) asigurarea rambursării împrumutului din venitul debitorului, și nu prin recuperarea forțată a acestuia din contul bunului gajat sau din contul modificărilor valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale debitorului.”

3. Articolul 10 se completează cu literele h) și i) cu următorul cuprins:

„h) să aplice rata dobânzii de împrumut anuală specificată în contractul de împrumut dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de împrumut depășesc 0,04% din valoarea totală a împrumutului, în cazul împrumutului acordat membrului debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională.

i) să stabilească costului total al împrumutului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv, pentru membrul debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională și care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv.”

4. Articolul 22 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care asociația a încălcat prevederile art. 8 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 10 lit. h) și i), aceasta are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale, debursate conform contractului de împrumut, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată). Prezentele prevederi se aplică inclusiv în cazul în care asociația a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de împrumut.”

5. La articolul 49, alineatul (1) se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„c<sup>1</sup>) să solicite restituirea de către asociație a tuturor plăților prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului

de împrumut, în cazul încălcării prevederilor art. 8 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 10 lit. h) și i);”

**Art. II.** – Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.191–197, art.619), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 15:

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Se interzice:

a) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului;

b) stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv.”

la alineatul (9), după textul „prevederilor alin. (7) și (8)” se introduce textul „din prezentul articol și ale art. 38<sup>1</sup> alin. (3) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

articolul se completează cu alineatele (9<sup>1</sup>) și (10<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(9<sup>1</sup>) Autoritatea de supraveghere are dreptul să solicite restituirea de către bancă a tuturor plăților prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului de credit, în cazul încălcării prevederilor alin. (7) și (8) și ale art. 38<sup>1</sup> alin. (3) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

(10<sup>1</sup>) Creditorul este în drept să transmită unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit (cu excepția leasingului financiar), precum și să ceară executarea silită de către consumator a părții neachitate din valoarea totală a creditului, inclusiv prin adresare în instanța de judecată, doar în cazul în care termenul oricăror plăți restante depășește 90 de zile de la data scadenței acestora.”

**Art. III.** – Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial, 2017, nr. 434–439, art. 727), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 38<sup>1</sup> cu următorul cuprins:

**Articolul 38<sup>1</sup>.** Cerințe de creditare responsabilă

„(1) Anterior încheierii unui contract de credit, banca evaluează bonitatea consumatorului în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă aprobate de Banca Națională a Moldovei.

(2) La evaluarea bonității consumatorului, banca evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de credit pe care ar putea să și-o onoreze împreună cu obligațiile de credit deja asumate.

(3) În procesul de evaluare a bonității consumatorului, banca trebuie, cel puțin:

a) să se bazeze primordial pe principiul prevenirii oricăror întârzieri în efectuarea plăților, a nerambursării creditului sau a întârzierilor în exercitarea dreptului de gaj;

b) să respecte cerințele privind limitarea îndatorării consumatorului (raportul dintre credite și garanții, raportul dintre datorii și venituri, raportul dintre serviciul datoriei și venituri, scadența maximă), prevăzute de Banca Națională a Moldovei;

c) să se bazeze primordial pe principiul rambursării creditului din venitul consumatorului, și nu pe al recuperării forțate a acestuia din contul bunului gajat sau din contul modificărilor valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale consumatorului.

(4) În sensul prezentului articol, termenul „consumator” are semnificația prevăzută la articolul 3 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

**Art. IV.** – Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară (Monitorul Oficial, 2018, nr. 108–112, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (2) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) respectarea cerințelor de creditare responsabilă.”

2. Articolul 5 se completează cu alineatele (3<sup>1</sup>)–(3<sup>4</sup>) și (12) cu următorul cuprins:

„(3<sup>1</sup>) Anterior încheierii unui contract de credit/leasing financiar, organizația de creditare nebancară evaluează bonitatea consumatorului creditului/leasingului financiar în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă aprobate de autoritatea de supraveghere.

(3<sup>2</sup>) La evaluarea bonității consumatorului, organizația de creditare nebancară evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de credit/leasing financiar pe care ar putea să și-o onoreze împreună cu obligațiile de credit deja asumate.

(3<sup>3</sup>) Evaluarea bonității consumatorului are drept scop:

a) prevenirea oricăror întârzieri în efectuarea plăților, a nerambursării creditului /leasingului financiar sau a întârzierii în exercitarea dreptului de gaj;

b) neadmiterea în procesul de creditare/leasing financiar a depășirii nivelului maxim admis al gradului de îndatorare a consumatorilor, respectându-se limitele prevăzute de autoritatea de supraveghere;

c) asigurarea rambursării creditului din venitul consumatorului, și nu prin recuperarea forțată a acestuia din contul bunului gajat sau din contul modificărilor valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale consumatorului.

(3<sup>4</sup>) În cazul în care părțile unui contract de credit convin să modifice suma totală a creditului/leasingului financiar, organizația de creditare nebancară, înainte de orice creștere a valorii totale a creditului/leasingului financiar, va actualiza informațiile disponibile privind consumatorul similar unei solicitări noi de credit, bunul gajat și, în baza informațiilor actualizate, va efectua o evaluare repetată a bonității consumatorului.”

„(12) Organizația de creditare nebancară este în drept să transmită unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat consumatorului, cu excepția leasingului financiar, precum și să ceară executarea silită de către consumator a părții neachitate din valoarea totală, inclusiv prin adresare în instanța de judecată doar în cazul în care termenul oricăror plăți restante depășește 90 de zile de la data scadenței acestora.”

### 3. Articolul 9 alineatul (1):

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit/leasing financiar dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depășesc 0,04% din

valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor;”

alineatul se completează cu litera e<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„e<sup>1</sup>) stabilirea costului total al creditului/leasingului financiar (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv sau decât valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar pentru consumatori care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv”.

4. La articolul 23 alineatul (4), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) reglementarea creditării responsabile față de consumatori prin stabilirea unor cerințe de acordare a creditului nebancar și/sau a leasingului financiar, inclusiv privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebancar și/sau a leasingului financiar, precum și privind gradul de acoperire cu gaj.”

5. Articolul 24:

alineatul (1):

după cuvintele „poate aplica” se introduc cuvintele „organizației de creditare nebancară”;

alineatul se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„c<sup>1</sup>) obligația de a restitui debitorului toate plățile prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului de credit sau valorii de intrare a bunului din contractul de leasing financiar. Prezenta literă se aplică în cazul încălcării prevederilor art. 5 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 9 alin. (1) lit. e), e<sup>1</sup>) și f);”.

la alineatul (3), textul „art. 9 alin. (1) lit. e) și f)” se substituie cu textul „art. 5 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 9 alin. (1) lit. e), e<sup>1</sup>), f)”.

**Art. V.** – (1) Prevederile art. I punctul 3 lit. h), ale art. II punctul 1 lit. a) și ale art. IV punctul 3 lit. a) se vor aplica situațiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce privește creanțele ce

urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, și numărul de zile rămase până la scadența contractului de credit/leasing financiar.

(2) Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

**PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**

## Sinteza

rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor  
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative  
(nr.403 din 16.12.2021) II lectură

Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun, amendamente, propuneri, obiecții	Amendamentele deputaților, propunerile și obiecțiile comisiilor parlamentare și Direcției generale Juridice, conținutul obiecției sau propunerii	Rezultatele examinării de comisie
<p><b>1</b></p> <p>Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor</p>	<p><b>2</b></p> <p>Art. I. - Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 434-439, art. 727), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Se completează cu articolul 38<sup>1</sup>, cu următorul cuprins:</p> <p><b>Articolul 38<sup>1</sup>.</b> Cerințe de creditare responsabilă</p> <p>(1) Înainte de încheierea unui contract de credit, banca trebuie să evalueze bonitatea beneficiarului creditului în conformitate cu principiul creditării responsabile, pe baza informațiilor suficiente primite de la beneficiarul creditului și prin verificarea registrelor și sistemelor de informații utilizate pentru evaluarea bonității și a altor probe.</p> <p>(2) În cazul în care părțile la un contract de credit convin să modifice suma totală a unui credit după încheierea contractului de credit, banca va actualiza</p>	<p><b>3</b></p> <p><b>DI Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</b></p> <p>1. Art.I din proiect va deveni art.III și se va expune în următoarea redacție:</p> <p><b>Art. III –</b> Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial, al Republicii Moldova, 2017, nr. 434–439, art. 727), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 38<sup>1</sup> cu următorul cuprins:</p> <p><b>Articolul 38<sup>1</sup>.</b> Cerințe de creditare responsabilă</p> <p>„(1) Anterior încheierii unui contract de credit, banca evaluează bonitatea consumatorului în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă aprobate de Banca Națională a Moldovei.</p> <p>(2) La evaluarea bonității consumatorului, banca evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de credit pe care ar putea</p>	<p><b>4</b></p> <p><b>Se susține</b></p>

informațiile financiare disponibile beneficiarului creditului și va reevalua bonitatea acestuia înainte de fiecare mărire semnificativă a sumei totale a creditului.

(3) Datele cu caracter personal utilizate în scopul evaluării bonității beneficiarilor de credite vor fi prelucrate în conformitate cu procedura stabilită de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.

(4) Regulile de evaluare a bonității beneficiarilor de credite se elaborează în conformitate cu următoarele cerințe de evaluare a bonității:

(a) scopul evaluării bonității beneficiarului creditului este de a evalua capacitatea acestuia de a asuma o obligație financiară specifică pe care ar fi capabil să o îndeplinească împreună cu alte obligații financiare existente;

(b) banca trebuie să evalueze în mod obiectiv toți factorii semnificativi implicați, ținând cont de informațiile furnizate de către beneficiarul creditului din registrele și sistemele de informații utilizate pentru evaluarea bonității, și de alte informații disponibile băncii care pot afecta bonitatea clientului, în special veniturile beneficiarului creditului, istoricul său de credit, potențialul de modificare a veniturilor;

(c) împrumutul se bazează (ținând cont de datele istorice,

să și-o onoreze împreună cu obligațiile de credit deja asumate.

(3) În procesul de evaluare a bonității consumatorului, banca trebuie, cel puțin:

a) să se bazeze primordial pe principiul prevenirii oricărora întârzieri în efectuarea plăților, a nerambursării creditului sau a întârzierilor în exercitarea dreptului de gaj;

b) să respecte cerințele privind limitarea îndatorării consumatorului (raportul dintre credite și garanții, raportul dintre datorii și venituri, raportul dintre serviciul datoriei și venituri, scadența maximă), prevăzute de Banca Națională a Moldovei;

c) să se bazeze primordial pe principiul rambursării creditului din venitul consumatorului, și nu pe al recuperării forțate a acestuia din contul bunului gajat sau din contul modificărilor valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale consumatorului.

(4) În sensul prezentului articol, termenul de „consumator” are semnificația prevăzută în articolul 3 din Legea nr. 202/2013 privind

ciclicitatea economică) pe limitarea raportului rate/venit mediu lunar al tuturor obligațiilor debitorului, în baza contractelor de credit și a altor acorduri cu furnizorii de credite;

(d) evaluarea bonității beneficiarului creditului, pe baza informațiilor disponibile la acel moment, trebuie să se bazeze pe prezumția că beneficiarul creditului va fi capabil să își onoreze obligațiile financiare asumate pe întreaga durată a contractului de credit.

(5) Beneficiarul creditului trebuie să furnizeze informațiile solicitate de către bancă și necesare pentru evaluarea bonității beneficiarului creditului.

(6) Dobânzile, penalitățile și orice alte comisioane de întârziere la plată nu vor fi percepute de la beneficiarul creditului dacă în cazul în care banca, fără vina beneficiarului creditului, a evaluat încórect bonitatea beneficiarului creditului.

(7) Autoritatea de supraveghere stabilește indicatorii de creditare responsabilă și cerințele privind evaluarea bonității beneficiarilor de credite.

contractele de credit pentru consumatori.

**Guvernul Republicii Moldova**

**1. La art. I** (pentru modificarea Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor): propunem examinarea posibilității modificării Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori și renunțarea la ideea de completare a Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. Cu referire la cadrul normativ supus modificării, menționăm că Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori și Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor sunt acte naționale armonizate. Modificările propuse la Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor (completarea cu articolele 38<sup>1</sup> și 38<sup>2</sup>) instituie rigori și exigențe semnificative pentru bănci și sunt aplicabile tuturor contractelor de credit, fără a distinge între contractele încheiate cu consumatorii și contractele încheiate cu contrapărțile care posedă suficiente cunoștințe și putere de negociere în raport cu băncile.

Cu referire la art. 38<sup>1</sup> alin. (1), sugerăm definirea creditării responsabile și, după caz, a principiilor aplicate de creditori, în textul legii, alte particularități urmând

**Nu se sustine.**

Completările propuse în proiect au drept scop evaluarea bonității consumatorului, în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă.

**Nu se sustine.**

Completările propuse în proiect au drept scop evaluarea bonității consumatorului, în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă.

a fi dezvoltate în acte subordonate legii.

La fel, se propune excluderea textului „pe baza informațiilor suficiente primite de la beneficiarul creditului și prin verificarea registrelor și sistemelor de informații utilizate pentru evaluarea bonității și a altor probe”, pentru a evita paralelismele de reglementare.

*Propunerea formulată supra se referă și la normele cu conținut similar de la art. II și III din proiect.*

La art. 38<sup>1</sup> alin. (2), în măsura în care proiectul nu reglementează ce înseamnă mărire semnificativă a sumei totale a creditului, redacția alin.

(2) lasă loc pentru interpretare subiectivă și eludare a cerinței de reevaluare a bonității beneficiarului creditului. Prin urmare, recomandăm excluderea cuvântului „semnificativă”. *Propunerea formulată supra se referă și la normele cu conținut similar de la art. II și III din proiect.*

Totodată, normele propuse la art. 38<sup>1</sup> alin. (3) urmează a fi excluse, în contextul în care art. 135 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor prevede expres că „prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul prezentei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.133/2011 privind

Se susține.

Nu se susține.

Se susține.

protecția datelor cu caracter personal". *Propunerea formulată supra se referă și la normele cu conținut similar de la art. II și III din proiect.*

**DI Alexandr NESTEROVSCHI,**  
**deputat în Parlament**

Se propune completarea în sfârșit a articolul 38<sup>1</sup> alineatul (3) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor cu o propoziție cu următorul conținut:

"Angajații băncii cărora în procesul evaluării bonității beneficiarilor le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice ori care constituie secret de stat, secret bancar, secret comercial sau fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații în timpul exercitării funcțiilor lor, precum și după încetarea acestora."

**Guvernul Republicii Moldova**

Cu referire la norma de la art. 38<sup>1</sup> alin. (4) lit. a), ce prevede scopul evaluării bonității beneficiarului creditului, aceasta se va include într-un alineat separat, deoarece nu reprezintă o regulă de evaluare a bonității beneficiarilor de credite. Adițional, atragem atenția că, potrivit art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.

**Nu se sustine.**

Cu referire la modificările propuse comunicăm că Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, prevede expres obligația băncii de a menține confidențialitatea oricăror informații privind clienții acesteia și reglementează exhaustiv cazurile și condițiile în care această informație poate fi furnizată (art. 96 și 97).

**Nu se sustine.**

	<p><b><u>DI Alexandr NESTEROVSKI,</u></b> <b><u>deputat în Parlament</u></b></p> <p>Se propune completarea în sfișit a articolul 38<sup>1</sup> alineatul (5) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor cu o propoziție cu următorul conținut:</p> <p>”Banca asigură prelucrarea, analiza și evaluarea datelor obținute conform procedurilor stabilite de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal, secretului bancar și/sau secretului comercial și/sau secretului fiscal.”</p>	<p><b><u>Nu se susține.</u></b></p> <p>Cu referire la modificările propuse, semnalăm că art.135 din Legea activității băncilor stabilește o normă generică, potrivit căreia prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul acestei legi se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Mai mult, Legea nr. 133/2011, nu instituie, în prezent, o derogare de la prevederile acesteia pentru prelucrarea datelor cu caracter personal de către bănci. Corespunzător, cadrul legal care reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal este aplicabil și în prezent băncilor, fără a fi necesară o precizare adițională în acest sens. Noțiunea de secret bancar include orice categorii de informații care vizează clientul (capfînd, astfel, și informațiile ce constituie secret comercial, fiscal, și orice alte informații care vizează clientul).</p>
	<p><b><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></b></p> <p>- referitor la Art. I și II, ce reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal, reținem că în</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p>

condiția în care la art. 135 din Legea nr. 202/2017 și la ar. 7 alin.(6) din Legea nr.1/2018 deja se conțin prezentele reglementări, pentru a evita dublarea de norme, acestea urmează a fi excluse fiind de prisos; Suplimentar celor relatate, norma de la art. 7 alin.(4<sup>1</sup>) din Legea nr. 1/2018 statuează că "Organizațiile de creditare nebanară prezintă informația confidențială referitoare la client birourilor istoriilor de credit în modul și volumul stabilite de Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit". Respectiv, textul "verificarea registrelor și sistemelor de informații utilizate pentru evaluarea bonității și a altor probe" urmează să fie ajustat prevederilor supra;

**Guvernul Republicii Moldova**

Referitor la art. 38<sup>2</sup> alin. (1), cuvântul „rezonabil” lasă spațiu de interpretare, care poate fi utilizat în defavoarea debitorului. De asemenea, nu este clară norma expusă prin cuvintele „practică comercială corectă”. În context, considerăm oportun revizuirea normei alin.(1) din articolul prenotat. *Obiecția formulată supra se referă și la normele cu conținut similar de la art. II și III din proiect.*

2. Se completează cu articolul 38<sup>2</sup>, cu următorul cuprins:

**Articolul 38<sup>2</sup>.** Cerințe privind costul total al creditului

(1) Costul total al creditului trebuie să fie rezonabil, să respecte cerințele practicii comerciale corecte și să nu denatureze echilibrul dintre beneficiarul creditului și bancă.

(2) Se va considera că costul total al unui credit nu respectă cerințele prevăzute la alineatul (1) dacă la momentul încheierii, modificării sau reînnoirii contractului de credit:

**Nu se susține.**

	<p>(a) rata dobânzii de credit specificată în contractul de credit este mai mare de 50%, iar toate celelalte cheltuieli (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) care sunt incluse în costul total al creditului, cu excepția dobânzii, pe o zi de credit sunt mai mare decât 0,04 procente din suma totală a creditului;</p> <p>(b) costul total (inclusiv dobânzi, comisioane, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) al creditului, așa cum este definit în Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, este mai mare decât valoarea totală a creditului;</p> <p>(3) Instanța de judecată poate reduce costul total al creditului după aprecierea naturii relației contractuale dintre părți, a valorii obligației, a costurilor băncii, a circumstanțelor încheierii contractului de credit și a altor circumstanțe relevante.</p>	<p><u>Se susține.</u></p>
<p>La art. 38<sup>2</sup> alin. (2), lit. a) se va revedea în partea ce ține de „rata dobânzii de credit specificată în contractul de credit”, deoarece, potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, terminologia proiectului trebuie să corespundă celei utilizate în alte acte normative. În acest sens, remarcăm că art. 3 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori definește termenul rata dobânzii aferente creditului drept „rată a dobânzii exprimată ca procent fix sau flotant aplicat anual sumei trase din credit”.</p> <p>În ceea ce privește norma propusă prin art. 38<sup>2</sup> alin. (2) lit. b), considerăm necesară examinarea adițională a acesteia, pentru a evita eventuale efecte nedorite aferente activității de creditare.</p> <p>Suplimentar, norma propusă la art. 38<sup>2</sup> lit. b) alin. (2) urmează a fi revăzută în corelare cu norma de la art.15 alin. (7) din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.</p> <p>Cu referire la prevederea de la art. 38<sup>2</sup> alin. (3), propunem excluderea acesteia din proiect sau revizuirea ei conceptuală, din considerentul că formularea propusă este prea generală și ambiguă, nefiind prevăzut</p>	<p><u>Se susține.</u></p>	

<p>Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebankară</p> <p><b>Articolul 4.</b> Scopul și principiile de activitate ale organizațiilor de creditare nebankară</p> <p>(1) Organizațiile de creditare nebankară au drept scop sporirea accesului la resurse financiare al persoanelor fizice și juridice în vederea creșterii nivelului de trai al populației și a dezvoltării activității de întreprinzător.</p> <p>(2) Principiile de activitate ale organizațiilor de creditare nebankară sînt:</p> <p>a) asigurarea unei dezvoltări durabile în domeniul creditării nebankare;</p> <p>b) asigurarea transparenței în activitatea de creditare nebankară;</p>	<p><b>Art. II.</b> - Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebankară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 108-112, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 4, denumirea titlului va avea următorul cuprins:</p> <p>„<b>Articolul 4.</b> Scopul, activitatea și principiile de creditare responsabilă ale organizațiilor de creditare nebankară”.</p> <p>2. Articolul 4 se completează cu alineatele (3)-(9), cu următorul cuprins:</p> <p>(3) Înainte de încheierea unui contract de credit, organizația de creditare nebankară trebuie să evalueze bonitatea beneficiarului creditului în conformitate cu principiul creditării responsabile, pe baza informațiilor suficiente primite de la beneficiarul</p>	<p>contextul și persoanele care pot solicita reducerea costului total al creditului, precum și din considerentele care ar justifica această „sancționare” unilaterală a creditorului și, corelativ, acest tratament privilegiat al debitorului, ce potențial ar putea crea în practică situații inechitabile care ar afecta siguranța raporturilor juridice din acest domeniu. <i>Propunerile formulate supra se referă și la normele cu conținut similar de la art. II și III din proiect.</i></p>	
		<p><b>Guvernul Republicii Moldova</b></p> <p>2. La art. II (pentru modificarea Legii nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebankară):</p> <p>La pct. 1 propunem păstrarea denumirii actuale a art. 4 „Scopul și principiile de activitate ale organizațiilor de creditare nebankară”, dar și sugerăm completarea art. 4 alin. (2), ce prevede principiile de activitate ale organizațiilor de creditare nebankară, cu un principiu nou – respectarea normelor de creditare responsabilă.</p> <p><b>DL Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</b></p> <p>2.Art.II devine Art.IV și se va expune într-o redacție nouă cu următorul cuprins:</p>	<p><b>Se susține.</b></p> <p><b>Se susține.</b> Principiul respectării cerințelor de creditare responsabilă.</p> <p><b>Se susține.</b></p>

<p>c) respectarea drepturilor clienților;</p> <p>d) respectarea normelor concurenței loiale.</p> <p><b>Articolul 5.</b> Statutul juridic al organizației de creditare nebankară. Efectuarea operațiunilor</p>	<p>creditului și prin verificarea registrelor și sistemelor de informații utilizate pentru evaluarea bonității și altor probe.</p> <p>(4) În cazul în care părțile la un contract de credit convin să modifice suma totală a unui credit după încheierea contractului de credit, organizația de creditare nebankară va actualiza informațiile financiare disponibile despre beneficiarul creditului și va reevalua bonitatea acestuia înainte de fiecare mărire semnificativă a sumei totale a creditului.</p> <p>(5) Datele cu caracter personal utilizate în scopul evaluării bonității beneficiarilor de credite vor fi prelucrate în conformitate cu procedura stabilită de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.</p> <p>(6) Regulile de evaluare a bonității beneficiarilor de credite se elaborează în conformitate cu următoarele cerințe de evaluare a bonității:</p> <p>(a) scopul evaluării bonității beneficiarului creditului este de a evalua capacitatea acestuia de a asuma o obligație financiară specifică pe care ar fi capabil să o îndeplinească împreună cu alte obligațiile financiare existente;</p> <p>(b) organizația de creditare nebankară trebuie să evalueze în mod obiectiv toți factorii semnificativi implicați, ținând cont de informațiile furnizate de către beneficiarul creditului</p>	<p><b>Art. IV. - Legea nr. 1/2018</b> cu privire la organizațiile de creditare nebankară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.108-112, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 4 alineatul (2) se completează cu litera e) cu următorul conținut:</p> <p>„e) respectarea cerințelor de creditare responsabilă.”</p> <p>2. Articolul 5 se completează cu alineatele (3<sup>1</sup>)-(3<sup>4</sup>) și (12) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3<sup>1</sup>) Anterior încheierii unui contract de credit/leasing financiar, organizația de creditare nebankară evaluează bonitatea consumatorului creditului/leasingului financiar în conformitate cu cerințele de creditare responsabilă aprobate de autoritatea de supraveghere.</p> <p>(3<sup>2</sup>) La evaluarea bonității consumatorului, organizația de creditare nebankară evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de credit/leasing financiar pe care ar putea să și-o onoreze împreună cu obligațiile de credit deja asumate.</p> <p>(3<sup>3</sup>) Evaluarea bonității consumatorului are drept scop:</p> <p>a) prevenirea oricăror întârzieri în efectuarea plăților, a</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p> <p><b><u>Se susține.</u></b></p>
---	--	---	---

	<p>din registrele și sistemele de informații utilizate pentru evaluarea bonității, și de alte informații disponibile organizației de creditare nebancaară care pot afecta bonitatea clientului, în special veniturile beneficiarului creditului, istoricul său de credit, potențialul de modificare a veniturilor;</p> <p>(c) împrumutul se bazează (finând cont de datele istorice, ciclicitatea economică) pe limitarea raportului rate/venit mediu lunar al tuturor obligațiilor debitorului, în baza contractelor de credit și a altor acorduri cu furnizorii de credite;</p> <p>(d) evaluarea bonității beneficiarului creditului, pe baza informațiilor disponibile la acel moment, trebuie să se bazeze pe prezumpția că beneficiarul creditului va fi capabil să își onoreze obligațiile financiare asumate pe întreaga durată a contractului de credit.</p> <p>(7) Beneficiarul creditului trebuie să furnizeze informațiile solicitate de către organizația de creditare nebancaară și necesare pentru evaluarea bonității beneficiarului creditului.</p> <p>(8) Dobânzile, penalitățile și orice alte comisioane de întârziere la plată nu vor fi percepute de la beneficiarul creditului dacă organizația de creditare nebancaară, fără vina beneficiarului creditului, a evaluat incorect bonitatea beneficiarului creditului.</p>	<p>nerambursării creditului /leasingului financiar sau a întârzierii în exercitarea dreptului de gaj;</p> <p>b) neadmiterea în procesul de creditare/leasing financiar a depășirii nivelului maxim admis al gradului de îndatorare a consumatorilor, respectându-se limitele prevăzute de autoritatea de supraveghere;</p> <p>c) asigurarea rambursării creditului din venitul consumatorului, și nu prin recuperarea forțată a acestuia din contul bunului găjat sau din contul modificărilor valorii bunului găjat, sau din contul altor active ale consumatorului.</p> <p>(3<sup>4</sup>) În cazul în care părțile unui contract de credit convin să modifice suma totală a creditului/leasingului financiar, organizația de creditare nebancaară, înainte de orice creștere a valorii totale a creditului/leasingului financiar, va actualiza informațiile disponibile privind consumatorul similar unei solicitări noi de credit, bunul găjat și, în baza informațiilor actualizate, va efectua o evaluare repetată a bonității consumatorului.”</p> <p>„(12) Organizația de creditare nebancaară este în drept să transmită unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat consumatorului, cu excepția</p>	
--	---	--	--

<p>(9) Autoritatea de supraveghere stabilește indicatorii de creditare responsabilă și cerințele privind evaluarea bonității beneficiarilor de credite.</p> <p>3. Se completează cu Articolul 4<sup>1</sup>, cu următorul cuprins:</p> <p><b>Articolul 4<sup>1</sup>. Cerințe privind costul total al creditului</b></p> <p>(1) Costul total al creditului trebuie să fie rezonabil, să respecte cerințele practicii comerciale corecte și să nu denatureze echilibrul dintre beneficiarul creditului și organizația de creditare nebancară.</p> <p>(2) Se va considera că costul total al unui credit nu respectă cerințele prevăzute la alineatul (1) dacă la momentul încheierii, modificării sau reînnoirii contractului de credit:</p> <p>(a) rata dobânzii de credit specificată în contractul de credit este mai mare de 50%, iar toate celelalte cheltuieli (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) care sunt incluse în costul total al creditului, cu excepția dobânzii, pe o zi de credit sunt mai mare decât 0,04 procente din suma totală a creditului;</p> <p>(b) costul total (inclusiv dobânzi, comisioane, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) al creditului, așa cum este definit în Legea nr. 202/2013 privind contractele de</p>	<p>leasingului financiar, precum și să ceară executarea silită de către consumator a părții neachitate din valoarea totală (cu excepția leasingului financiar), inclusiv prin adresare în instanța de judecată doar în cazul în care termenul oricărui plăți restante depășește 90 de zile de la data scadenței acestora.”</p> <p>3. Articolul 9 alineatul (1): litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>„e) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit/leasing financiar dacă aceasta este mai mare de 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit nebancar/leasing financiar depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului nebancar/leasingului financiar, în cazul acordării creditului nebancar/leasingului financiar consumatorilor.”</p> <p>alineatul se completează cu litera e<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:</p> <p>„e<sup>1</sup>) stabilirea costului total al creditului/leasingului financiar (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv sau decât</p>	<p><b>Se sustine.</b></p> <p><b>Se sustine.</b></p>
---	--	---

credit pentru consumatori, este mai mare decât valoarea totală a creditului;

(3) Instanța de judecată poate reduce costul total al creditului după aprecierea naturii relației contractuale dintre părți, a valorii obligației, a costurilor organizației de creditare nebankară, a circumstanțelor încheierii contractului de credit și a altor circumstanțe relevante.

valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar pentru consumatori care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv”.

**Guvernul Republicii Moldova**

Norme aferente cerințelor de creditare responsabilă (pct. 2) și privind costul total al creditului (pct. 3) se vor include în art. 5, ce reglementează statutul juridic al organizației de creditare nebankară, precum și efectuarea operațiunilor de către organizațiile de creditare nebankară. Totodată, întrucât activitățile de creditare nebankară sunt acordarea de credite nebankare și leasingul, propunem extinderea obiectului de reglementare al proiectului și asupra contractelor de leasing (se va folosi termenul „leasing”, or în Codul civil, modernizat prin Legea nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, nu se mai utilizează termenul „leasing financiar”, care este o tautologie, fiindcă leasingul este o locațiune financiară din start).

**Nu se susține.**

**Se susține.**

**DI Alexandr NESTEROVSKI,**  
**deputat în Parlament**

1. Se propune completarea în sfârșit a articolul 4 aliniatul (5) din Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaire cu o propoziție cu următorul conținut:  
”Angajații organizației de creditare nebancaire cărora în procesul evaluării bonității beneficiarilor le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice ori care constituie secret de stat, secret bancar, secret comercial sau fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații în timpul exercitării funcțiilor lor, precum și după încetarea acestora.”

**Guvernul Republicii Moldova**

Dispoziția privind prelucrarea datelor cu caracter personal se va exclude, deoarece dublează art. 7 alin. (6) din această lege, ce prevede că „În condițiile prezentei legi, sunt prelucrate doar date cu caracter personal strict necesare, neexcesive în raport cu scopul stabilit, conform competențelor atribuite de legislația de profil, asigurându-se un nivel de securitate și confidențialitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare și caracterul datelor, conform principiilor stabilite de

**Nu se susține.**

Cu referire la modificările propuse comunicăm că Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaire, prevede expres obligația organizației de a menține confidențialitatea oricăror informații privind clienții acesteia și reglementează exhaustiv cazurile și condițiile în care această informație poate fi furnizată (art.7).

**Se susține.**

<p><b>Articolul 5.</b> Statutul juridic al organizației de creditare nebancară. Efectuarea operațiunilor</p> <p>(4) Organizația de creditare nebancară elaborează și aprobă cel puțin următoarele regulamente interne: privind prestarea serviciilor, privind cadrul de administrare a activității și privind mecanismele de soluționare a pretențiilor clienților.</p> <p>(8) Regulamentul privind mecanismele de soluționare a pretențiilor clienților conține prevederi în conformitate cu Legea nr. 190/1994 cu privire la petiționare și cu Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, fiind cont de cerințele Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, și se referă cel puțin la persoanele sau subdiviziunile responsabile de examinarea petițiilor în cadrul organizației de creditare nebancară, la modul și termenele de examinare a petițiilor și de informare a petiționarului despre decizia aprobată.</p>	<p>legislația privind protecția datelor cu caracter personal.”</p> <p>La fel, se va exclude dispoziția privind stabilirea de către autoritatea de supraveghere a indicatorilor de creditare responsabilă și a cerințelor privind evaluarea bonității beneficiarilor de credite</p> <p><b><u>DI Alexandr NESTEROVSCHI,</u></b> <b><u>deputat în Parlament</u></b></p> <p>Se propune completarea în sfișit a articolul 4 aliniatul (7) din Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară cu o propoziție cu următorul conținut:</p> <p>”Organizația de creditare nebancară asigură prelucrarea, analiza și evaluarea datelor obținute conform procedurilor stabilite de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal, secretului bancar și/sau secretului comercial și/sau secretului fiscal.”</p> <p><b><u>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></b></p> <p>la Art. II din proiect reținem că, dat fiind faptul că pct.1 și 2 privesc modificarea aceluiași articol, pentru o comprehensiune mai sporită, acestea urmează a fi comasate.</p> <p>În maniera formulată de autor, nu este clar care de fapt sunt cerințele costului total rezonabil vizavi de</p>	<p><b><u>Nu se susține.</u></b></p> <p>Cerințele de creditare responsabilă vor fi aprobate de către autoritatea de supraveghere în scopul evaluării bonității beneficiarului de credit.</p> <p><b><u>Nu se susține.</u></b></p> <p>Cu referire la modificările înaintate comunicăm că Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară, prevede reglementările propuse.(art.7)</p> <p><b><u>Nu se susține.</u></b></p>
---	--	--

<p>plafonările expuse la lit. a) și b) pct. I Art. I, pct.3 Art. II și pct.2 Art. III. Pentru claritate, opinia/expertiza ministerului de resort/autorității de supraveghere cu propunerile de rigoare la acest capitol sunt indispensabile.</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p> <p><b><u>Nu se susține.</u></b> Propunerea nu se încadrează în conceptul proiectului.</p>
<p><b><u>DI Alexandr NESTEROVSCHI, deputat în Parlament</u></b> Se propune excluderea din articolul 5 aliniatul (8) cuvintelor ”cu Legea nr. 190/1994 cu privire la petiționare și”</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p>
<p><b><u>Guvernul Republicii Moldova</u></b> La pct. 4, prin care se propune abrogarea lit. e) alin. (1) din art. 9, propunem o redacție nouă a acesteia, cu următorul cuprins: „ e) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificată în contractul de credit/leasing care să depășească mărimea de 50%, iar toate celelalte cheltuieli (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) care sunt incluse în costul total al creditului, cu excepția dobânzii, pe o zi de credit care să depășească 0,04 procente din suma totală a creditului/leasingului;” .</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p>
<p>Articolul 9. Interdicții (1) Se interzic organizației de creditare nebancaară: e) aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plăți) aferente unui contract de acordare a creditului nebancaar sau de leasing financiar pentru clientul persoană fizică pe un termen mai mic de 2 ani și/sau în care suma inițială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar;</p>	<p>4. La articolul 9, alineatul (1) litera e) se abrogă.</p>

<p><b>Articolul 18.</b> Registrul organizațiilor de creditare nebankară autorizate</p> <p>(2) În Registrul se înscriu următoarele date despre organizația de creditare nebankară:</p> <p>a) denumirea completă și abreviată;</p> <p>b) data înregistrării și numărul de identificare de stat (IDNO);</p> <p>c) sediul și adresa poștală, dacă diferă de sediu, numărul de telefon, de fax, adresa electronică, pagina web, după caz, inclusiv ale sucursalelor și ale oficiilor secundare;</p> <p>d) activitățile de creditare nebankară desfășurate;</p> <p>e) capitalul social;</p> <p>f) numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP) ale membrilor organului executiv și ale conducătorului sucursalei/oficiului secundar;</p> <p>g) numele, prenumele (denumirea,) domiciliul (sediul), numărul de identificare personal (numărul de identificare de stat) ale fondatorilor (acționarilor/asociaților) și ale beneficiarilor efectivi care dețin cel puțin 1% din capitalul social sau din drepturile de vot ale organizației de creditare</p>	<p><b>DL Alexandr NESTEROVSCHI, deputat în Parlament</b></p> <p>La articolul 18 alineatul (2) se completează cu litera k) care va avea următorul cuprins:</p> <p>”k) date cu privire la birou istoriilor de credit cu care organizația de creditare nebankară are un contract de prestare a serviciilor informaționale încheiat în modul stabilit (cu indicarea numărului de identificare de stat (IDNO), administratorului, datele lui de contact (număr de telefon, de fax, adresă electronică), numărul și data încheierii contractului)</p>	<p><b>DL Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</b></p> <p>4. La articolul 23 alineatul (4), litera e) va avea următorul cuprins: „e) reglementarea creditării responsabile față de consumatori prin stabilirea unor cerințe de acordare a creditului nebankar și/sau a leasingului financiar, inclusiv privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebankar și/sau a leasingului financiar, precum și privind gradul de acoperire cu gaj.”</p>	<p><b>Nu se susține.</b></p> <p>Organizațiile de creditare nebankară prezintă informația confidențială referitoare la client birourilor istoriilor de credit în modul și volumul stabilite de Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit.</p>
		<p>5. Articolul 24: alineatul (1):</p>	<p><b>Se susține.</b></p>

nebankară, precum și mărirea cotei de participare a acestora la capitalul social al organizației de creditare nebankară;

h) date cu privire la reorganizarea, suspendarea, radierea sau reluarea activității, după caz;

i) data înregistrării dizolvării în Registrul de stat al persoanelor juridice, numele, numărul de identificare personal (IDNP) și datele de contact (număr de telefon, de fax, adresă electronică) ale lichidatorului sau ale membrilor comisiei de lichidare – în caz de dizolvare și intentare a procedurii de lichidare;

j) data intentării procesului de insolabilitate, numele și numărul de identificare de stat (IDNO) ale administratorului insolabilității, datele lui de contact (număr de telefon, de fax, adresă electronică) – în caz de intentare a procesului de insolabilitate.

**Articolul 23.** Reglementarea și supravegherea activității organizațiilor de creditare nebankară

(4) Autoritatea de supraveghere stabilește prin actele sale normative cerințe aplicate tuturor organizațiilor de creditare

după cuvintele „poate aplica” se introduc cuvintele „organizației de creditare nebankară”;

alineatul se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„c<sup>1</sup>) obligația de a restitui debitorului toate plățile prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisiunile, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului de credit sau valorii de intrare a bunului din contractul de leasing financiar. Prezenta literă se aplică în cazul încălcării prevederilor art. 5 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 9 alin. (1) lit. e), e<sup>1</sup>) și f).”;

la alineatul (3), textul „art. 9 alin. (1) lit. e) și f)” se substituie cu textul „art. 5 alin. (3<sup>3</sup>) lit. b) și ale art. 9 alin. (1) lit. e), e<sup>1</sup>), f)

**Se susține.**

**Se susține.**

**Se susține.**

nebanca<sup>1</sup> înregistrate în Registrul, care se referă la:

e) reglementarea creditării responsabile, inclusiv privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebanca<sup>1</sup> și/sau a leasingului financia<sup>1</sup>, gradul de acoperire cu gaj.

**Articolul 24. Acțiuni ilegale și sancțiuni**

(1) Dacă se constată că organizația de creditare nebanca<sup>1</sup>, acționarii/ asociații și/sau administratorii ei au încălcat prezenta lege, actele normative ale autorității de supraveghere, obligațiile prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului și controlul privind respectarea acestora ține de competența autorității de supraveghere, autoritatea de supraveghere poate aplica următoarele sancțiuni:

c) amendă contravențională, aplicată administratorilor organizației de creditare nebanca<sup>1</sup>;

(3) În cazul încălcării prevederilor art.9 alin.(1) lit.e) și f), organizația de creditare nebanca<sup>1</sup> are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale,

<p>debursate conform contractului de credit/leasing financiar acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plăți). Prezentele prevederi se aplică inclusiv în cazul în care organizația de creditare nebankară a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit/leasing financiar acordat.</p>	<p><b>Art. III.</b> - Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.112-116, art. 506) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p><b>1.</b> Se completează cu articolul 22<sup>1</sup> cu următorul cuprins:</p> <p><b>Articolul 22<sup>1</sup>.</b> Cerințe de creditare responsabilă</p> <p>(1) Înainte de încheierea unui contract de credit, asociația de economii și împrumut trebuie să evalueze bonitatea beneficiarului creditului în conformitate cu principiul creditării responsabile, pe baza informațiilor suficiente primite de la beneficiarul creditului și prin verificarea registrelor și sistemelor de informații utilizate pentru evaluarea bonității și altor probe.</p>	<p><b>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</b></p> <p>Referitor la <b>Art. III pct. 1</b> din proiect, ce modifică Legea nr. 139/2007, reținem că acestea nu se încadrează ca concept în unitatea normativă și urmează a fi revizuit. Astfel, reieșind din scopul, obiectul și domeniul de aplicare a Legii nr. 139/2007 prevăzute la art. 1 și 2 <i>Asociațiile de economii și împrumut</i> au ca scop <i>sprrijinirea activităților legale ale membrilor săi în vederea îmbunătățirii condițiilor economice și sociale ale acestora prin acordarea serviciilor specificate la art.7, iar potrivit art. 8 alin.(3) din Legea nr. 139/2007 toate operațiunile de <b>acordare a împrumuturilor și de acceptare a depunerilor de economii vor fi documentate în conformitate cu</b></i></p>	<p><b>Se susține</b></p>
--	--	---	--------------------------

(2) În cazul în care părțile la un contract de credit convin să modifice suma totală a unui credit după încheierea contractului de credit, asociația de economii și împrumut va actualiza informațiile financiare disponibile despre beneficiarul creditului și va reevalua bonitatea acestuia înainte de fiecare mărire semnificativă a sumei totale a creditului.

(3) Datele cu caracter personal utilizate în scopul evaluării bonității beneficiarilor de credite vor fi prelucrate în conformitate cu procedura stabilită de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal.

(4) Regulile de evaluare a bonității beneficiarilor de credite se elaborează în conformitate cu următoarele cerințe de evaluare a bonității beneficiarilor de credite:

(a) scopul evaluării bonității beneficiarului creditului este de a evalua capacitatea acestuia de a asuma o obligație financiară specifică pe care ar fi capabil să o îndeplinească împreună cu obligațiile financiare existente;

(b) asociația de economii și împrumut trebuie să evalueze în mod obiectiv toți factorii semnificativi implicați, ținând cont de informațiile furnizate de către beneficiarul creditului din registrele și sistemele de informații utilizate pentru evaluarea bonității și de alte informații disponibile asociației de

*normele de prudență financiară stabilite de autoritatea de supraveghere.* În aceeași ordine de idei, având în vedere că domeniul de reglementare al Legii nr. 202/2013 (art. 2 alin. (2) lit. j)) nu se răsfrânge asupra Legii nr. 139/2007, și luând în calcul că prin Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (în vigoare de la 01.07.2023) va avea loc un transfer de competențe și autoritatea de supraveghere va fi schimbată (din CNPF/BNM), reiterăm despre necesitatea examinării suplimentare a cadrului legal propus amendării, astfel ca cerințele privind costul total al creditului menționate la pct. 2 din **Art. III** din proiect să fie în concordanță deplină cu cadrul legal.

#### Guvernul Republicii Moldova

La art. III (privind modificarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007):

Art. 4 alin. (2) se va completa cu principiul respectării normelor de creditare responsabilă, pentru a asigura corelarea dispozițiilor generale cu dispozițiile de conținut ale Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007. Cerințele de creditare responsabilă se vor insera în art. 7, ce prevede serviciile acordate de asociație.

Se susține

Se susține

Principiul respectării cerințelor de creditare responsabilă

Nu se susține

economii și împrumut care pot afecta bonitatea clientului, în special veniturile beneficiarului creditului, istoricul său de credit, potențialul de modificare a veniturilor;

(c) împrumutul se bazează (ținând cont de datele istorice, ciclicitatea economică) pe limitarea raportului rate/venit mediu lunar al tuturor obligațiilor debitorului, în baza contractelor de credit și a altor acorduri cu furnizorii de credite;

(d) evaluarea bonității beneficiarului creditului, pe baza informațiilor disponibile la acel moment, trebuie să se bazeze pe prezumția că beneficiarul creditului va fi capabil să își onoreze obligațiile financiare asumate pe întreaga durată a contractului de credit.

(5) Beneficiarul creditului trebuie să furnizeze informațiile solicitate de către asociația de economii și împrumut și necesare pentru evaluarea bonității beneficiarului creditului.

(6) Dobânzile, penalitățile și orice alte comisioane de întârziere la plată nu vor fi percepute de la beneficiarul creditului dacă asociația de economii și împrumut, a evaluat incorect bonitatea beneficiarului creditului.

(7) Autoritatea de supraveghere stabilește indicatorii de creditare responsabilă și cerințele privind evaluarea bonității beneficiarilor de credite.

**DI Alexandr NESTEROVSKHI,**  
**deputat în Parlament**

La articolul III. pct.1 al prezentului proiect de lege:

1. Se propune completarea în sfișrit a articolului 22<sup>1</sup> aliniatul (3) din Legea nr.139/2007 cu privire la asociații de economie și împrumut cu o propoziție cu următorul conținut:  
”Angajații asociației de economie și împrumut cărora în procesul evaluării bonității beneficiarilor le-au devenit cunoscute date și informații care nu sînt publice ori care constituie secret de stat, secret bancar, secret comercial sau fiscal sînt obligați să nu divulge aceste informații în timpul exercitării funcțiilor lor, precum și după încetarea acestora.”

2. Se propune completarea în sfișrit a articolului 22<sup>1</sup> aliniatul (5) din Legea nr.139/2007 cu privire la asociații de economie și împrumut cu o propoziție cu următorul conținut:

” Asociația de economie și împrumut asigură prelucrarea, analiza și evaluarea datelor obținute conform procedurilor stabilite de legislația aplicabilă protecției datelor cu caracter personal, secretului bancar și/sau secretului comercial și/sau secretului fiscal.”

**Nu se susține.**

Cu referire la modificările propuse comunicăm că Legea nr.139/2007 cu privire la asociații de economie și împrumut, prevede expres obligația asociației de a menține confidențialitatea oricăror informații privind clienții acesteia și reglementează exhaustiv cazurile și condițiile în care această informație poate fi furnizată (art.14).

**Nu se susține.**

<p><b>Articolul 8.</b> Normele de prudență financiară</p> <p>(2) Asociațiile sînt obligate să respecte normele de prudență financiară, stabilite de autoritatea de supraveghere pentru fiecare categorie de licență deținută, norme care se referă cel puțin la cerințele privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) rezerva instituțională;</li> <li>b) limitele maxime la acordarea împrumuturilor;</li> <li>c) lichiditatea, corespunderea scadențelor și ratelor dobînzilor aferente creanțelor și datorțiilor;</li> </ul>	<p>2. Se completează cu Articolul 22<sup>2</sup> cu următorul cuprins:</p> <p><b>Articolul 22<sup>2</sup>.</b> Cerințe privind costul total al creditului</p> <p>(1) Costul total al creditului trebuie să fie rezonabil, să respecte cerințele practicii comerciale corecte și să nu denatureze echilibrul dintre beneficiarul creditului și asociația de economii și împrumut.</p> <p>(2) Se va considera că costul total al unui credit nu respectă cerințele prevăzute la alin.(1) dacă la momentul încheierii, modificării sau reînnoirii contractului de credit:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>(a) rata dobânzii de credit specificată în contractul de credit este mai mare de 50%, iar toate celelalte cheltuieli (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) care sunt incluse în costul total al creditului, cu excepția dobânzii, pe o zi de credit sunt mai mare decât 0,04 procente din suma totală a creditului;</li> <li>(b) costul total (inclusiv dobânzi, comisioane, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) al creditului, așa cum este definit în Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, este mai mare decât valoarea totală a creditului;</li> <li>(3) Instanța de judecată poate reduce costul total al creditului după aprecierea naturii relației contractuale dintre părți, a valorii obligației, a</li> </ul>	<p><b>DI Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</b></p> <p>3. Art.III devine Art.I și se va expune într-o redacție nouă cu următorul cuprins:</p> <p><b>Art. I. - Legea nr. 139/2007</b> asociațiilor de economii și împrumut (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 112-116, art. 506) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 4, alineatul 2 se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) respectarea cerințelor de creditare responsabilă.”</p> <p>2. Articolul 8:</p> <p>alineatul (2) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p> <p>„g) evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională.”</p> <p>articolul se completează cu alineatele (3<sup>1</sup>)-(3<sup>3</sup>) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3<sup>1</sup>) Anterior încheierii unui contract de împrumut, asociația de economii și împrumut evaluează bonitatea membrului debitor persoană fizică în conformitate cu normele de</p>	<p><b>Se susține</b></p> <p><b>Se susține</b></p> <p><b>Se susține</b></p> <p><b>Se susține</b></p>
--	--	--	---

<p>d) evaluarea și clasificarea activelor, formarea provizioanelor pentru acoperirea pierderilor din împrumuturi;</p> <p>e) achitarea și menținerea nivelului minim al investițiilor și contribuțiilor în fondul de lichidități și, respectiv, în fondul de stabilizare;</p> <p>f) stabilirea procedurilor interne și a evidențelor operative privind identificarea, înregistrarea și administrarea riscurilor.</p>	<p>costurilor asociației de economii și împrumut, a circumstanțelor încheierii contractului de credit și a altor circumstanțe relevante.</p>	<p>prudență financiară aprobate de autoritatea de supraveghere.</p> <p>(3<sup>2</sup>) La evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică, asociația de economii și împrumut evaluează capacitatea acestuia de a-și asuma o anumită obligație în temeiul contractului de împrumut pe care ar putea să și-o onoreze împreună cu obligațiile de împrumut deja asumate.</p> <p>(3<sup>3</sup>) Evaluarea bonității membrului debitor persoană fizică are drept scop:</p> <p>a) prevenirea oricăror întâzieri în efectuarea plăților, a nerambursării împrumutului sau a întâzierilor în exercitarea dreptului de gaj;</p> <p>b) neadmiterea în procesul de creditare a depășirii nivelului maxim admis al gradului de îndatorare a membrilor asociației, respectându-se cerințele prevăzute de autoritatea de supraveghere;</p> <p>c) asigurarea rambursării împrumutului din venitul debitorului, și nu prin recuperarea forțată a acestuia din contul bunului gajat sau din contul modificărilor valorii bunului gajat, sau din contul altor active ale debitorului.”</p> <p>3. Articolul 10 se completează cu literele h) și i) cu următorul cuprins:</p>	<p><b><u>Se susține</u></b></p>
<p><b>Articolul 10. Restricții în activitatea asociației</b></p>			

Asociația nu este în drept:

- a) să acorde servicii persoanelor care nu sînt membri ai asociației;
- b) să desfășoare activități sau operațiuni în străinătate;
- c) să acorde servicii sau să efectueze investiții, conform art.7, în valută străină;
- d) să efectueze investiții, altele decît cele menționate la art.7 alin.(2);
- e) să accepte depuneri de economii pentru rambursarea datorilor asociației, inclusiv a creditelor și împrumuturilor primite de aceasta;
- f) să atragă depuneri dacă nu deține tipul de licență respectiv sau dacă asociația se află în proces de insolabilitate;
- g) să condiționeze încheierea contractelor de acordare a împrumuturilor sau acceptare a depunerilor de economii cu membrii săi de cerința de a utiliza alte tipuri de servicii prevăzute de prezenta lege.

„h) să aplice rata dobânzii de împrumut anuală specificată în contractul de împrumut dacă aceasta este mai mare de 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de împrumut depășesc 0,04% din valoarea totală a împrumutului, în cazul împrumutului acordat membrului debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională.

i) să stabilească costul total al împrumutului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decît valoarea debursată conform contractului respectiv, pentru membrul debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau de cea profesională și care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv.”

**Articolul 22. Răspunderea**  
pentru nerambursarea  
împrumutului și/sau neplata  
dobânzii aferente la scadență

(1) În cazul în care membrul  
nu restituie la scadență  
împrumutul acordat de asociație,  
nu plătește dobânda și alte sume  
aferente împrumutului în  
conformitate cu contractul de  
împrumut, pierderile cauzate  
asociației sînt acoperite succesiv:

a) din contul gajului și al  
altor forme de garanții pentru  
împrumutul acordat membrului,  
conform legislației și contractului  
de împrumut;

b) din contul dobînzilor la  
depunerile de economii;

c) din contul depunerilor de  
economii;

d) din alt patrimoniu al  
membrului, în temeiul hotărîrii  
arbitrajului sau a judecării.

(2) În cazul în care asociația a  
acordat un împrumut cu încălcarea  
prevederilor prezentei legi și a  
normelor de prudență financiară,  
debitorul, împreună cu  
administratorii care, știind de  
faptul încălcării, au adoptat decizia  
de acordare a împrumutului  
respectiv, poartă răspundere  
solidară în fața asociației pentru  
soldul nerambursat la scadență al

**Se sustine**

4. Articolul 22 se completează  
cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care asociația  
a încălcat prevederile art. 8 alin. (3<sup>b</sup>)  
lit. b) și ale art. 10 lit. h) și i), aceasta  
are dreptul să solicite doar restituirea  
sumei inițiale, debursate conform  
contractului de împrumut, fără  
revendicarea altor plăți prevăzute în  
contract (inclusiv dobânda,  
comisioanele, taxele, penalitățile,  
dobânzile de întârziere și orice alt tip  
de plată). Prezentele prevederi se  
aplică inclusiv în cazul în care  
asociația a transmis unei persoane  
terțe dreptul de încasare a creanțelor  
afereente contractului de împrumut.”

<p>împrumutului și/sau neplata dobânzii aferente, cu excepția administratorilor care au votat împotriva și opinia lor a fost consemnată separat în procesul-verbal al ședinței respective.</p> <p><b>Articolul 49.</b> Acțiunile ilegale și măsurile de stabilizare</p> <p>(1) În cazul în care asociația a încălcat prezenta lege, actele normative ale autorității de supraveghere sau alte acte normative, fie s-au admis încălcări la prezentarea situațiilor financiare și altor rapoarte și informații, fie s-au prezentat date și informații eronate, inclusiv privind indicatorii de prudență financiară, fie s-a înrăutățit starea financiară a asociației, autoritatea de supraveghere este în drept:</p> <p>c) să emită o decizie privind conformarea cu legislația și/sau implementarea măsurilor de stabilizare;</p>	<p><u><i>DI Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</i></u></p> <p>5. La articolul 49, alineatul (1) se completează cu litera c<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:</p> <p>„c<sup>1</sup>) să solicite restituirea de către asociație a tuturor plășilor prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului de împrumut, în cazul încălcării prevederilor art. 8 alin. (3<sup>b</sup>) lit. b) și ale art. 10 lit. h) și i);”</p>	<p><u><i>Se susține</i></u></p>
<p>Art. IV. – Articolul 8 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 191-197, art. 619), cu modificările ulterioare, se abrogă.</p>	<p><u><i>Guvernul Republicii Moldova</i></u></p> <p>La art. IV, abrogarea art. 8 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori se va revedea, menționăm că legea prenotată a asigurat transpunerea integrală a Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru</p>	<p><u><i>Se susține.</i></u></p>
<p>Legea nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori</p> <p><b>Articolul 8.</b> Evaluarea bonității consumatorului</p> <p>(1) Înainte de încheierea unui contract de credit, creditorul evaluează bonitatea consumatorului pe baza unui volum suficient de informații</p>		

<p>obținute inclusiv de la consumator și, după caz, pe baza consultării bazei de date relevante.</p> <p>(2) În cazul în care părțile convin să majoreze valoarea totală a creditului după încheierea contractului de credit, creditorul actualizează informațiile financiare aflate la dispoziția sa privind consumatorul și evaluează bonitatea consumatorului.</p>	<p>consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului. La nivel național, aceste prevederi sunt implementate în art. 8 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, care, potrivit inițiativei legislative, urmează a fi abrogat odată cu intrarea în vigoare a acesteia. În acest context, considerăm inoportună abrogarea normei menționate, în măsura în care aceasta are un caracter general în raport cu noile dispoziții și reprezintă un principiu fundamental care stă la baza protecției intereselor economice ale consumatorilor.</p>	
<p><b>Articolul 15. Cerințe privind clauzele contractuale</b></p> <p>(7) Se interzice aplicarea oricăror plăți (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plăți) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani și/sau în care suma inițială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referință se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depășească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea</p>	<p><b><u>DL Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament</u></b></p> <p>Art.IV devine Art.II și se va expune într-o redacție nouă cu următorul cuprins</p> <p><b>Art.II. – Articolul 15 din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 191–197, art. 619), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</b></p> <p>1. Articolul 15:</p> <p>alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Se interzice:</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p>
		<p><b><u>Se susține.</u></b></p>

de intrare a bunului în contractul de leasing financiar

**Articolul 15.** Cerințe privind clauzele contractuale  
(9) în cazul încălcării prevederilor alin.(7) și (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei inițiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăți prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plăți). Prezentă prevedere se aplică

a) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta este mai mare de 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului;

b) stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv.”

**Se susține.**

la alineatul (9), după textul „prevederilor alin. (7) și (8)” se introduce textul „din prezentul articol și ale art. 38<sup>1</sup> alin. (3) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.

**Se susține.**

articolul se completează cu alineatele (9<sup>1</sup>) și (10<sup>1</sup>) cu următorul cuprins:

„(9<sup>1</sup>) Autoritatea de supraveghere are dreptul să solicite restituirea de către bancă a tuturor plăților prevăzute în contract (inclusiv

<p>inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit acordat.</p> <p>(10) În cazul transmiterii de către creditor unei persoane terțe a dreptului de încasare a creanțelor aferente contractului de credit, suma totală plătită de consumator persoanei terțe nu va depăși suma datoriei acestuia față de creditor, calculată conform contractului de credit respectiv.</p>		<p>dobânda, comisioanele, taxele, penalitățile, dobânzile de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția sumei inițiale, debursate conform contractului de credit, în cazul încălcării prevederilor alin. (7) și (8) și ale art. 38<sup>1</sup> alin. (3) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor.</p> <p>(10<sup>1</sup>) Creditorul este în drept să transmită unei persoane terțe dreptul de încasare a creanțelor aferente contractului de credit (cu excepția leasingului financiar), precum și să ceară executarea silită de către consumator a părții neachitate din valoarea totală a creditului (cu excepția leasingului financiar), inclusiv prin adresare în instanța de judecată, doar în cazul în care termenul oricăror plăți restante depășește 90 de zile de la data scadenței acestora.”</p>	
	<p><b>Art. V</b> – Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.</p>	<p><b><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></b></p> <p>Cu referință la <i>Dispoziții finale și tranzitorii (Art. V și VI din proiect)</i> reținem următoarele considerente. În sensul art. 47 din Legea nr. 100/2017, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Întru corelarea proiectului cu normele sus-citate, recomandăm autorului</p>	<p><b><u>Se susține.</u></b></p>

proiectului comasarea **Art. V și Art. VI** din proiect;

- cu titlu de principiu, ținem să precizăm că în activitatea de legiferare urmează a se ține cont de prevederile art. 48 din Legea nr. 100/2017 potrivit căreia, dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.

- este imperios necesar de specificat dacă noile prevederi se vor aplica situațiilor juridice aflate pe rol în instanța de judecată.

-subsidiar, remarcăm că la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se va utiliza formula ”intră în vigoare la expirarea a (perioada) de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” sau prin indicarea exactă a datei intrării în vigoare.

**DI Dumitru ALAIBA, deputat în Parlament**5. Art.V și art.VI se vor comasa într-un singur articol art.V, cu următorul cuprins:

**Se susține.**

**Se susține.**

**Se susține.**

**Se susține.**

<p>Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit</p> <p>Articolul 2. Noțiuni utilizate</p> <p><i>sursă de formare a istoriei de credit</i> – persoană juridică care prezintă biroului istoriilor de credit informații ce fac parte din istoria de credit, inclusiv, dar fără a se limita la acestea, bancă comercială, companie de asigurări (reasigurări) ce acordă împrumuturi conform legislației cu</p>		<p><b>Art. V– (1)</b> Prevederile art.I punctul 3 lit.h), art.II punctul 1 lit.a), și ale art.IV punctul 3 lit.a) se vor aplica situațiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce privește creanțele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la intrării în vigoare a prezentei legi, și numărul de zile rămase până la scadența contractului de credit/leasing financiar.</p> <p>(2) Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce acțiunile sale normative în concordanță cu aceasta.</p> <p><b><u>DI Alexandr NESTEROVSCHI,</u></b> <b><u>deputat în Parlament</u></b></p> <p>Articolul V va avea următorul cuprins:</p> <p><b>Art.V.</b> Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.316-321, art.546), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 2 la notiunea ”<i>sursă de formare a istoriei</i></p>	<p><b><u>Nu se susține.</u></b> Reglementările propuse se regăsesc în cadrul legal.</p>
--	--	--	---

<p>privire la asigurări, asociație de economii și împrumut, organizație de creditare nebancaară, precum și persoanele juridice prestatoare de servicii comunale și cele de telecomunicații;</p> <p><b>Articolul 6.</b> Prezentarea informației la biroul istoriilor de credit</p> <p>(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), băncile comerciale și organizațiile de creditare nebancaară sînt obligate să prezinte, în modul prevăzut de prezenta lege și actele normative ale autorității publice competente, toate informațiile de care dispun, dintre cele specificate la art. 5, în privința tuturor debitorilor persoane juridice, întreprinzători individuali, precum și în privința debitorilor persoane fizice, cel puțin unui birou al istoriilor de credit.</p> <p><b>Articolul 18.</b> Licențierea activității biroului istoriilor de credit</p> <p>(3) Lista documentelor ce confirmă satisfacerea cerințelor menționate la alin. (2) din prezentul articol se aprobă de autoritatea publică competentă.</p>	<p><i>de credit</i>” cuvintele ”organizație de microfinanțare” se substituie cu cuvintele ”organizație de creditare nebancaară”</p> <p>2. La articolul 6 alineatul (2) după cuvintele ”băncile comerciale” se introduce cuvintele ”și organizațiile de creditare nebancaară”.</p> <p>3. La articolul 18 alineatul (3) ultima propoziție va avea următorul cuprins: ”În situații specificate la art.57 alin.(1) și (2) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor asociații vor prezenta aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei în conformitate cu actele normative acestuia.”</p>	<p><b>Art. VI</b>–Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în</p> <p><b><u>Directia generală juridică a Secretariatului Parlamentului</u></b></p>
---	---	---

Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cu referință la *Dispoziții finale și tranzitorii* (Art. V și VI din proiect) reținem următoarele considerente. În sensul art. 47 din Legea nr. 100/2017, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Întru corelarea proiectului cu normele sus-citate, recomandăm autorului proiectului comasarea **Art. V și Art. VI** din proiect, cu titlu de principiu, fiind să precizăm că în activitatea de legiferare urmează a se ține cont de prevederile art. 48 din Legea nr. 100/2017 potrivit căroră, dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.

**Guvernul Republicii Moldova**

La art. VI, cuvintele „în termen de” se vor substitui cu cuvintele „la expirarea a”, deoarece actele normative intră în vigoare la o dată concretă, dar nu într-un anumit termen.

Adițional, la definitivarea proiectului se va ține cont că în proiectele de modificare a unor acte normative, actele se expun în ordine cronologică (a se vedea art. 63 alin.

**Se susține.**

**Nu se susține.**

**Se susține.**

(4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).

Suplimentar, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, după clauza de adoptare a proiectului național în mod obligatoriu urmează a fi inserată clauza de armonizare în următoarea redacție:

„Prezenta Lege transpune art. 8 din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 133 din 22.5.2008, așa cum a fost modificat ultima dată prin Directiva (UE) 2021/2167 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021”.

De asemenea, proiectul urmează a fi marcat pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla UE (se indică cu litere mari, cu caractere aldine, fontul Times New Roman și mărimea corpului de literă 16), în vederea respectării cerințelor

**Nu se sustine.**

Proiectul de lege a fost supus unor modificări, respectiv redacția textului modificat nu are relevanță UE, și nu este obiectul armonizării legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

**Nu se sustine.**

Proiectul de lege a fost supus unor modificări, respectiv redacția textului modificat nu are relevanță UE, și nu este obiectul armonizării legislației Republicii

înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE stabilite în art. 31 alin. (2) și art. 44 alin. (4) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 36 și 37 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

**DI Alexandr NESTEROVSCHI,**  
**deputat în Parlament**

Articolul VI va avea următorul cuprins:

”Art. VI – ”Guvernul, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.”

Proiectul de lege se completează cu art. VII care va avea următorul cuprins:

”Art. VII. – Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în afară de art. V care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2023.”

Moldova cu legislația Uniunii Europene.

**Se sustine partial.**

Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

**Nu se susține.**

  
**Dumitru ALAIBA**  
**Președintele Comisiei**